

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Politica de înțelegere.

Sibiu, 9 Septembrie n.

În politică pe două căi poți să ajungi la rezultate, mai mult ori mai puțin mulțumitoare: pe calea *constrângerii*, când silești pe cel mai tare să ți se plece și să-ți dea aceea ce cu dreptate ceri dela el, ori pe calea *înțelegerii*, când te apropii de cel mai tare și-l capacezi și convingi, că e nu numai în interesul tău, ci și în interesul lui, ca lupta purtată să se sisteze prin învoială comună, acordându-ți-se aceea ce-ți compete.

Pentru a putea ajunge pe calea primă la rezultate, pe calea *constrângerii*, (căci bună e numai politica, pe urma căreia se văd rezultate), se cere un singur lucru, *puterea*, de care, — credem că nime nu ne va desminti, — noi nu dispunem. Ba vedem, că nici puterea proprie nu e totdeauna de ajuns, ca să câștigi în politică, pentru că kosuthiștii au avut puterea în mână, ei formau doară majoritatea parlamentară și fruntașii lor erau datători de ton în consiliul de ministri, și totuși nu au putut să realizeze nimica din punctele lor de program, stabilit pentru aducerea țării la independență economică și politică. Au trebuit deci să apuce și ei pe calea a doua, pe calea *înțelegerii* cu Coroana, pentru a nu ajunge, ei și țara, la situație și mai rea.

Ziariul nostru a fost, dela înființare până astăzi, pentru acceptarea cărării din urmă în politica românească, pentru *politica de înțelegere*, ca mai bună și mai ușor ducătoare la scop. Această cale ni-a determinat o întemeietorului ziarului nostru, marele Andreiu baron de Șaguna, și noi nu putem să ne abatem dela ea, pentru că ne obligă testamentul lui Șaguna, în care ni se dă îndrumarea, ca ziariul să fie și mai departe și totdeauna redactat în sensul politicii de *înțelegere* cu cei dela putere.

Va fi bine să aducem la cunoștința celor ce nu cunosc lucrurile, că deja Șaguna a avut mult de suferit dela radicalii din zilele sale pentru inaugurarea acestei direcții în politica românească, — care era, firește, contrară cu direcția de ei creată, cu politica de *constrângere*, — cu toate că cunoșteau și ei neputința noastră de a constrânge pe cineva, în situația ce se crease poporului nostru pe urma înțelegerii și învoiei legate la 1867 între Coroană și națiunea maghiară. Pentru această direcție politică a fost amenințat, batjocorit, insultat, în fel și chip, și Șaguna și ziariul acesta, — pentru că și-a păstrat independența gândirii și a scrierii, — dar ziariul nostru a rămas credincios direcției sale politice. „Nu ne-au intimidat nici amenințările, — se scria în numărul 9 din anul 1870 al ziariului nostru, — nu ne-au descurajat nici batjocurile cu cari am fost tratați pentru această mărturisire politică din parte-ne. Ea ne va fi punctul de mănecare și pe viitor, și de aceea cerem și prețin-

dem dela inteligența română, ca ea să se cugete la toate trebuințele poporului, mari și mici, și în combinațiune cu trebuințele acestea să-și croiască și politica sa. Numai așa ni se va lua negura politică de pe capetele noastre, și numai așa vom repara Sădova noastră națională politică, la care ne-a dus B.....l nostru național, cu statul seu major“.

Va să zică, Șaguna considera politica de constrângere, politica de pasivitate, cu reclamarea autonomiei Transilvaniei, de o Sădovă națională, de o catastrofă, pregătită poporului român de Barițiu și ceilalți întemeietori și susținători ai acestei politici, și prin testament ne-a obligat să susținem și după moartea lui politica de înțelegere, de el creată.

Și am susținut-o. Nu terorizând, cum au căutat totdeauna să facă alții cu noi, ci sfătuind numai și îndemnând pe cei de altă părere, să accepteze punctul nostru de vedere; încolo însă am respectat principiul *solidarității*, a cărui sfințenie e pentru noi asemenea o moștenire remasă dela Șaguna. Am luptat deci în contra punctului prim și ultim din programul național, stabilit în conferința națională dela 1881, pentru că am ținut și ținem, că ne împedecă mult aceste puncte de program politic într-o ajungerea noastră la înțelegere cu cei dela putere, și pentru că ne temeam și ne temem, că voind să constrângem noi pe cei mai tari, ca să ne dea aceea ce ne compete, ușor putem ajunge în poziția de a fi striviți de tot politicește!

Nu odată, ci de mai multeori s'a dovedit, că punctul nostru de vedere era cel corect, și că în politica românească mai ducătoare la scop ar fi direcția întemeiată de Șaguna și propagată de ziariul nostru: *calea înțelegerii*. Dar totdeauna s'au aflat radicali, cari cu suspiciuni, cu arme de cari alții nu se folosesc în luptele politice, au căutat să abată opiniunea publică pe partea lor, și să continue ei cu politica autonomiei Transilvaniei și a... Memorandului.

Cine vrea să știe, cum am fost batjocoriți, insultați, amenințați din partea vechilor „Tribuniști”, pentru faptul, că aveam curajul convingerilor noastre și curajul de-a ni le spune pe față, și pentru că împlineam sfatul marelui nostru Șaguna, — a cărui prudență politică astăzi nu o mai trage nime la îndoială, — cetească „Tribuna” din zilele acelea de grea cercare pentru noi și va fi pe deplin luminat.

Și ce se întâmplă? Astăzi, tocmai aceia, cari purtau atunci cea mai înverșunată luptă politică în contra noastră, luptă de nimicire totală, căci inscenaseră un desăvârșit boicot în contra ziariului nostru, — căpeteniile vechilor „Tribuniști”, dnii Brote și Slavici, — vin și ne cer ospitalitatea pentru a putea declara prin coloanele ziariului nostru, că s'au convins. că în politica românească direcția urmată cu consecvență rară din partea ziariului nostru e cea bună și folositoare pen-

tru poporul nostru: *politica de înțelegere!*

E aceasta o satisfacție din cele mai frumoase pentru ziarul nostru, căci nimic nu confirmă mai bine corectitatea politică a unei gazete, decât capitularea contrariilor celor mai înfocați în fața ei și recunoașterea, că greșită a fost, nu ținuta noastră, ci ținuta lor din trecut față de noi.

Și totuși, sunt oameni, cari nu astfel văd, nu astfel înțeleg, și nu astfel judecă lucrurile, ci ne condamnă și ne învinovătesc pe noi, că de ce nu ținem ușile închise, când se apropie de noi cu pocăință cei ce mai nainte ne combăteau și ne boicotau?

Ne mirăm de acest mod ciudat de gândire. Doară nu va cere nime dela noi, să desaprobam pe cei ce ne aprobă, pentru că atunci ne-am desaproba pe noi înșine! Noi nu am umblat după nici unul din aceea, cari astăzi fac politica pe care noi de patruzeci de ani propunem mereu poporului român să o facă: *politica de înțelegere*; dar dacă ei au aflat de bine și de necesar să se înroleze sub steagul politicii de noi propagate, noi nu putem să-i împedecăm în acțiunile lor, nici să-i trimitem îndărăt, acolo de unde ei au desertat, în tabăra radicală și intransigentă, întocmai cum nu puteam nici să reclamăm pe aceia, cari dela noi au trecut acolo, căci doară liber este fiecare să-și schimbe păreri politice, așa dupăcum îi dictează convingerea și conștiința. Aceia însă ce pot face singuraticii oameni, nu poate să facă ziarul nostru: să-și schimbe direcția politică, ci el trebuie să rămână pe lângă direcția pe care i-a croit-o întemeietorul său, nemuritorul Șaguna, chiar și cu risicul de a fi amenințat și batjocorit și în viitor, ca și în trecut. Pentru că e firmă convingerea în noi, că va veni totuși odată vremea, când întreaga obște românească va înțelege și va recunoaște, că într-o adevăr, câtă vreme mai dăinuiește în țara noastră situația politică creată la anul 1867, singura cale bună și folositoare în politica românească e *calea înțelegerii* cu cei dela putere. Și mai ales astăzi e de preferat această cale în politica noastră, când vedem, că și la cei dela putere se manifestă dorința de a ajunge la înțelegere cu noi. De sine înțeles, că am pledat și pledăm pentru o politică de înțelegere făcută, nu de speculanți, ci de cei îndreptățiți să o facă, de reprezentanții poporului nostru, și ne-am gândit totdeauna și ne gândim și acum la o înțelegere făcută fără jertfirea intereselor poporului, fără capitulare și umilire, la o înțelegere, la care să nu fie, nici învinși, și nici învingători. Și cu cât se face mai curând o astfel de înțelegere, cu atât mai bine, și pentru noi, și pentru Maghiari.

Aceasta e credința noastră, aceasta e punctul nostru principiar de vedere în politica românească, pe care am stat în trecut și vom sta și în viitor. Iar cele cuprinse în ar-

ticolele subscribe de autorii lor și publicate în coloanele ziarului nostru, cum au fost articolele dnului Eugen Brote și ale dlui Dr. E. Babeș, nu formează decât păreri lor individuale, cu cari, după cum s'a spus aceasta mai de multeori în ziarul nostru, noi nu ne-am identificat și nu ne identificăm.

„Legea de naționalități“.

Din studiul politic al dlui Iosif Popu.

În al doilea capitol al dlui Iosif Popu se ocupă în studiul său cu legea de naționalități. Spune, că în titlul legii existența naționalităților e recunoscută, dar în cursul anilor legea a fost intenționat eșecută astfel, că ce a fost favorabil pentru naționalități a fost desconsiderat, ori apoi modificat, prin alte legi și prin ordinațiuni. Se provoacă la broșura lui Argus și la cartea dlui Dr. E. Babeș („Disgnoza”), despre care are o părere bună, și-l consideră de bun Român și de om de bună credință. Citează din ambele cărți, pentru a arăta greșelile politice maghiare față de naționalități și zădărniciile dorinței Maghiarilor de a maghiarisa pe Români. Autorul continuă apoi astfel:

„Românii niciodată nu au manifestat ură către limba maghiară. Ei învățau bucurios limba maghiară, și trimiteau copii la școlile maghiare, unde de comun escelează prin inteligență, moralitatea și diligența lor, și cu toate, că nu sunt scutiți de unele persecutări șoviniste, că sunt batjocoriți cu tot felul de vorbe umilitoare și mult înapoiați, sunt totuși din cei mai eminenți școlari. Și lucru caracteristic, din școlile ungurești ies cei mai înfocați naționaliști români. În firea Ungurului se oglindează o conștiință îndrăznească și sumească și o iubire de rasă înflăcărată, de care este însuflețită și tinerimea lor școlară. Deci la atingere cu conșolarii de alte naționalități se poartă cu sumeție și dispreț. Purtarea aceasta renaște apoi resensul celor de altă limbă, și cu el stărnesc stima, prețuirea și lupta de apărare a rasei și naționalității proprii, iar ca rezultat, conștiința națională, care apoi produce pe cei mai mari naționaliști.

Trebuie să ne aruncăm privirea numai asupra deputaților din clubul național românesc din dieta țării trecută, și ne vom convinge despre adevărul celor afirmate. Oare nu știu aceia perfect limba maghiară? Oare i-au silit cineva ca să o învețe? Și oare nu cei mai înflăcărați naționaliști dintre ei și-au făcut studiile în școli ungurești? În genere pot afirma, că nu vei afla cărturar român, care pe lângă limba lui maternă să nu mai știe o altă limbă, îndeosebi limba statului. Sub absolutismul austriac ei au învățat limba germană, iar sub era constituțională pe cea maghiară, ca limba administrațiunii statului. Și au învățat și alte limbi, de a căror cunoștință aveau lipsă în viața publică, ori aveau plăcere de a le cunoaște. Scriitorul acestor rânduri, pe lângă cunoștința limbilor usuate în Ardeal: maghiara, germana și româna, pe cari le-a învățat în școli ungurești, germane și românești, cea din urmă și în familie, mai posedă franceza și italiana, pe cari le-a învățat afară de școală, din plăcere și diligență proprie. Tatăl meu a fost preot într-o parohie săracă, mama îmi aducea cu desăgii mâncarea la școală, le servea însă de mare bucurie, când auzeau că Si-vul lor e în clasa lui din gimnaziul catolic primul eminent. Românii nu sunt inimizii limbei maghiare, ei sunt numai adversari îndreptățiți în contra maghiarizării cu forță.

.... Limba și cultura noastră națională de către cei dela putere și de societatea maghiară nu numai că nu este respectată, ci în înaintarea ei chiar împedecată, iar organizațiunea Românilor, după elementul lor etnic, e declarată ca crimă politică, care trage după sine pedepse.

Această direcțiune politică a celor dela guvern a dat apoi naștere ordonanțelor ministrului, atunci de interne, Hieronymi, îndreptate în contra comitetului național din Sibiu, pe baza cărora unii din membrii aceluia comitet au trebuit să sufere închiisoare.

Cine recunoaște dreptul naționalităților la păstrarea ființei lor etnice, acela trebuie să recunoască și îndreptățirea lor la o viață națională individuală, trebuie să recunoască deci și dreptul naționalităților de a se organiza ca partid politic cu caracter național, și a-și afirma în viața publică a statului individualitatea națională, conlucrând ca atare umăr la umăr cu națiunea maghiară dominantă la înflorirea patriei și la înaintarea și întărirea marilor scopuri și interese ale Ungariei, după cum o cere unitatea politică și integritatea statului unguresc. Exercițarea acestui drept natural se poate împiedeca prin legi și ordonanțe, dar el nu se poate sugruma. Poate cu timpul vor veni și Ungurii la convingerea, că recunoașterea aceluia nu poate fi strălucitoare pentru unitatea statului unguresc, și la priceperea, că pe Români nu-i vor putea abate dela acțiunile și luptele lor politice.

Conferențele învățătoresști.

III.

Educațiunea intelectuală a elevului.

De Ioan Fleșeriu, învățător în Orăștie.
(Fine).

Progresul copiilor ar înainta prea înțet, dacă ei n'ar percepe nimica decât numai prin concepere, în acest caz ori ce cuvânt, ori ce idee nouă s'ar prezenta copiilor, ar trebui mai întâi să li se explice pe lung, să li se facă definițiunile cele mai amănunțite.

Da, să li se facă copiilor explicațiuni număratoase, învățătorul să nu se razime pe facultatea intuițiunii copiilor, mai ales când ei nu sunt dotați cu dănie, sau când această facultate n'a avut timp de a se dezvolta, dar nici să nu cază în escsul contrar.

Dacă spiritul copilului nici odată nu va lucra singur, dacă intuițiunea se va lăsa în neactivitate, atunci aceasta va amorți, se va paraliza. Acest copil va percepe cu o dificultate nespusă, care-i va fi o barieră pusă progresului său. Cea mai mare artă a pedagogului este a dirigia cu înțelepciune intuițiunea copilului, pentru că prin intuițiune copilul se conduce, dela cunoscut la necunoscut.

Intuițiunea, precum se poate exploata în beneficiul educațiunii, tot astfel poate deveni o putere de corupțiune teribilă.

Percepțiunea având puterea de a primi o sumă de descoperiri prin intuițiune, atât noțiunile răului, cât și ale binelui se pot completa de sine. Un singur cuvânt poate să-i descopere copilului un șir lung de viciuri.

De aceea copiii trebuiesc feriți cu cea mai mare îngrijire și de cele mai elementare noțiuni ale răului, pentru că intuițiunea lucrează și astfel nevinovatele ființe ușor ar putea afla imoralități din cele mai degradatoare, și pentru că îndatăce un copil și-a pierdut nevinovăția, e capabil de ori ce rău, căci la el sensul moral nu-i deajuns dezvoltat ca să poată reprimă răul și nici raționamentul nu-i poate da experiența consecințelor.

În fine a patra putere a perfecțiunii este abstracțiunea.

Abstracțiunea ne descopere o lume nouă de idei și sentimente, cu alte vorbe ne face capabili de a concepe ceea ce nu e vizibil nici palpabil.

Trebue să recunoaștem, că din toate facultățile intelectuale puterea abstracțiunii este ceea ce ne ridică mai presus de animale. Această facultate e o formă a manifestării inteligenței omenești, perfecționabilă totodată, asupra căreia pedagogia, mai ales când o tratează în parte, are puțină influență.

Abstracțiunea stă pe cea mai înaltă treaptă a facultăților sufletești și de aceea ea, atât în individ, cât și în personalitatea omenirii se dezvoltă mai târziu. Ca dovadă, rasele omenești cu totul barbare sunt incapabile de abstracțiune, și fiindcă intuițiunea le revelă o ființă superioară creatoare, de aceea în incapacitatea lor de abstracțiune, unii adoară cerul, alții marea, alții pământul, alții o stăncă, alții chiar vre-un obiect de manufactură omenească, o armă sau altoeva. Și nu doar că aceste lucruri pentru ei ar fi numai o formă concretă dată unei abstracțiuni. Tot ceea ce perfecțiunea lor poate concepe, sunt obiecte fizice numai, pentru că mintea lor nu ajunge la abstracțiune, la ideal.

Copiii de asemenea n'au facultatea abstracțiunii, de aceea pedagogia va avea

de un sistem de învățământ elementar, unde idealul se reprezintă sub forme reale, fizice și perceptibile simțurilor.

Spre dezvoltarea abstracțiunii speciale, pedagogia până în ziua de azi încă n'a aflat formule și regulamente. Numai cultivarea și inobilarea tuturor facultăților sufletului dă întindere puterii abstracțiunii, de aceea e indubitabil, că ea își va lua puteri din dezvoltarea puterilor ce o proced.

Abstracțiunea unită cu imaginațiunea va putea crea cap de opere artistice, iar cu puterea analitică poate da impulsuri nouă filosofiei.

De aceea atunci, când copiii au trecut peste învățământul elementar, trebuie să fie astfel dirijați, încât puterea abstracțiunii să se poată dezvolta în el. E de însemnat, că studiul neconținut al științelor pozitive poate înăbuși facultatea abstracțiunii.

Învățătorul în școală cu copiii săi trebuie să combine astfel studiile și ocupațiunile lor, încât cunoștințele abstracte, precum e istoria și poezia, fără a usa de forța abstracțiunii, să-și aibă locul de onoare pe lângă științele naturale și toate cunoștințele pozitive, pentru că neîntrebuintarea abstracțiunii ar opri-o în dezvoltarea sa și ar condamna-o la amănire.

Dar să nu ne oprim aci, să mergem mai departe.

O cunoștință perfectă și amănunțită a lucrurilor ni-ar fi imposibilă, dacă n'am avea atențiunea, o putere a facultăților minții de a se concentra spre a putea observa și cunoaște bine. Ea se poate compara foarte bine cu o undă ce o aruncăm spre a prinde ideile. Nu poate fi o facultate, care să reclame mai mult îngrijirea educatorilor ca atențiunea.

Spre a putea îndepărta de copii mulțimea de cauze ce pricinuesc distrațiunea sau neatențiunea, pedagogul înainte de toate trebuie să examineze, cum se îndepărtează acest proces electro-chemic, și atunci, când va cunoaște bine cauzele ce produc acțiunea atențiunii, va ști și cum să înlăture cauzele ce produc neatențiunea ei sau distrațiunea.

O senzațiune primită decât un simț d. e. vedere sau auz, imediat produce o impresiune în creeri, adică se reflectă în ganglionul destinat spre a primi acea imaginațiune.

Acest ganglion odată deșteptat, pune în mișcare toate moleculele ce-i aparțin, și astfel deșteptându-se unele după altele, întreaga grupă sau asociațiunea de idei este predispusă de a primi impresiuni continue și număratoase. Dacă interesul și voința de a ști sunt apăsate, atunci și creerii omului sau ai copilului devin apte de atențiune.

Când însă întâmplarea ar voi ca să apară un obiect nou, să atingă alt organ simțual, și astfel să producă în creeri agitarea altor molecule, atunci grupa de molecule sau asociațiunea ideilor ce ou un moment mai înainte era în activitate, prin această schimbare încetează orice lucrare, pentru că toată forța de acțiune se concentrează în grupă de idei mai de curând și mai puternic agitată. Acestea funcționează acum și astfel se efectuează distrațiunea de la cele dintâi cugetări sau impresiuni.

Se poate întâmpla, ca prin senzațiuni ce sosesc deodată prin mai multe organe simțuale, să se producă în creeri impresiuni și să se deștepte imagini diverse; a cele impresiuni însă nu pot fi destul de tari, ca să fie durabile. În acest caz cugetările merg dela un loc la altul, atențiunea nu se concentrează, interesul nu se oprește asupra unui obiect și percepțiunea e debilă. Omul vede fără să aibă conștiință de lucrurile văzute, ascultă fără să audă și să înțeleagă.

Cu toate că simțul schimbării e dezvoltat în natura copiilor, spiritul lor are putere de a se concentra și fixa asupra oricărui obiect; prin urmare copiii sunt capabili de atențiune, numai că această facultate trebuie dezvoltată prin exercițiu.

După ce învățătorul a înțeles propria voință a copilului, nu-i este greu a deștepta atențiunea în copil! Să nu se creadă, că frica de pedeasă — precum în multe din școlile noastre se mai uzitează — face pe copil atent, nu! ci impresia ce produce învățătorul prin cele ce zice. Moleculele puse odată în mișcare, prin dorința și prin impulsivitatea sufletului de a ști, atențiunea sporește.

Copiii să li se spună totdeauna lucruri noi, pe cari să li înțeleagă bine și să fie înșirate bine, pentru că atunci atențiunea lor în continuu va fi deșteaptă.

Mintea copilului fără deprindere nu face eforturile necesare de a-și fixa și concentra atențiunea. De aceea învățătorul se va sili a deprinde pe elevii la atențiune, nu cu scopul de a le provoca voința, ci numai prin interes și plăcere de a deștepta

atențiunea în ei. Un elev neatent e ca și absent dela lecțiune, pentru că fără atențiune celelalte facultăți intelectuale nu pot primi nici o idee.

Fără multă greutate, părinții, dar mai cu seamă mamele, cărora dela natură le e dată în primul loc creșterea copiilor lor, se pot ocupa foarte mult cu dezvoltarea atențiunii. De cum începe copilul să cunoască, tot ceace vede, să i se arete bine, cu deamănuntul, cu atențiune, nimic să nu privească în mod superficial.

Să li se arete copiilor gravuri, oameni, animalele, peisaje sau ori ce alte obiecte și să li se explice în cea mai deplină amănunțire; tot să li fie lămurit. Astfel deprinși copiii, încă de mici, încă de acasă, când vor fi în etate de școală, vor ști să vadă tot, să asculte tot și prin urmare să și înțeleagă tot, căci neînțelegerea mai totdeauna vine de la neatențiune.

Dar ori cât de deprinși la atențiune ar sosi copiii la școală, învățătorul neconținut trebuie să aibă grije de a le o mai deștepta, respective dezvoltă atențiunea, spre care scop nici decum nu trebuiesc oare separate, și speciale.

În tot timpul cât elevii sunt sub ochii învățătorului, dânsul se va sili să li țină atențiunea deșteaptă, căci numai astfel se poate dezvolta.

Și pentru ca elevii să devie atenți, o atențiune foarte mare i se recere învățătorului. El trebuie să vadă din ședere, din privirea, din fisonomia elevilor, dacă sunt sau nu atenți. Când un elev răspunde, recitează, face o problemă, sau scrie la tablă, toți ceilalți elevi din clasă trebuie să-l urmeze cu atențiune. Când unul recitează, oprește-l la un loc și provoacă pe altul să continue. Adresează-te mai des la cei neatenți, căci de nu vor fi în stare să urmeze, le probezi că știți cumă sunt neatenți. Așteptând astfel elevii în tot momentul să fie provocați să răspundă, trebuiesc urmezelecțiunea cu atențiune, se deprind să fie atenți și devin cu atât mai atenți, cu cât această facultate se dezvoltă prin o deprindere neconținută.

Apoi elevii profită foarte mult, ascultând o lecțiune de mai multe ori; pentru că se poate întâmpla, că-și uită un fapt, un nume și nu li le pot reaminti după mai puțin auzite.

E de însemnat însă, că nici într-o școală, copiii să nu se examineze pe rând sau în mod cunoscut lor, pentru că de acolo a sburat toată atențiunea.

Copiii adese-ori se scuză de neștiința lor, sub cuvânt, cu ar fi uitat. Aici însă trebuie să li se explice, că pretinsa uitare nu e alt ceva decât neatențiunea, căci ceea ce odată omul a înțeles bine, nu uită ușor. E foarte delipsă a convinge pe copii de importanța atențiunii, ceea ce se poate face foarte ușor prin mii de exemple simțitoare.

Spre îmbunătățirea morală a omului de asemenea e indispensabilă atențiunea, pentru că de nu va fi omul atent asupra faptelor sale, de nu-și va observa conduita, pe nesimțite va ajunge să comită toate relele.

Copilul învățat de mic să fie atent la tot ce aude și vede, va deveni atent și la tot ce zice și ce face, astfel încât rău nu va faptui nici odată; mai rar se întâmplă ca omul să facă răul cu conștiință, cu precugetare. Chiar și în oarele de lucru manual (la fete mai cu seamă) se poate ține în deșteptare atențiunea copiilor, spunându-li-se istorioare ce-i interesează, dar tot odată din care pot profita ceva, fie în cultivarea spiritului, sau perfecționarea morală.

Nu mai bunăvoința să nu lipsească învățătorului, și atunci va ști să se servască de mulțimea mijloacelor ce are în mâni spre a dezvolta o facultate atât de indispensabilă progresării copiilor.

Stipendii de călătorie pentru industriști.

Camera comercială din Brașov ne pune în vedere, că ministerul reg. de comerțu acordă an de an un stipendiu de 600 cor. acelor industriști, cari în scopul perfecționării și înmulțirii cunoștințelor ar întreprinde călătorii în străinătate pe la marile stabilimente industriale. La acest stipendiu pot concura industriști cu locuința sau cari s'au născut în comitatele Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș.

Cereri, scrise în limba maghiară și provăzute cu timbru de 1 cor, sunt a se adresa cel mai târziu până la 20 Septembrie n. c. ministrului reg. de comerțu și a se înainta până la acea dată camerii comerciale din Brașov. În cereri să se arete domiciliul petentului, relațiile familiare și de avere, ocupațiunea, pregătirea școlară, cunoștința de limbi, purtarea morală, eventualele studii, distincții obținute și pentru

cazul obținerii stipendiului, planul amănunțit de călătorie. Petentul are să mai dovedească, dacă a împlinit datorițele militare și dacă este asigurat, că va fi primit în vr-o fabrică, atelier sau în vre-o școală de specialitate din străinătate. Este obligat mai departe a se legătu, că la timpul său se va reîntoarce în patrie și că aici își va pune în aplicare cunoștințele câștigate în străinătate, cu adăul că în caz contrar va înapoia studiul obținut. Cei cari nu sunt eliberați de miliție sau cari nu s'au eliberat dela acest serviciu, nu pot obține stipendiul. Pentru obligămintele de sus, încât e pentru minori, garantează tatăl său tutorul.

Atragem luarea aminte a meseriașilor nostri asupra acestui stipendiu.

Sibiu, 7 Septembrie 1910.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Iubești-mă?

— Paște mieluseii mei!

Pentru cine cunoaște adevărul și nu vrea cu știință să-l ascundă este o singură cale de îndreptare: obligația ori cărei creștin ortodox de a trece un examen de pietate, unde să dovedească cunoștința tuturor lucrurilor, pe care trebuie să le cunoască un convins ortodox, pregătirea și controlul acestui examen revenind bisericii, care nu poate cere nimănui ceea ce este datorită ei să facă. Corolarul acestei propoziții este că și în școala primară, religia să o predea preoții. Menirea bisericii este să învețe.

„Propaganda catolică”, în Neamul Românesc Nr. 43.

Ori ce om cuminte recunoaște, că spiritul vremii premeneste totul. Și în viața religioasă e o schimbare, iar această schimbare o am analizat și semnalat în tratatele mele religioase din „T. R.” Cea mai cumplită nenorocire pentru zilele noastre ar fi să pozăm pe: „N'auze, Nu vede”. Ori cât de năpăstos ar fi cineva, totuși trebuie se observe, că stând locului se prăbușește terenul religios de sub picioarele noastre. Să luăm însă aminte!

Suntem pe drum spre Emaus. Dumnezeu e cu noi.

Sunt și apostoli ai desnădejdiei, cari nu văd o rază de lumină pe orizontul întunecat al neorândușii și infidelității. În progresul ce-l facem, neîgăduit, pesimistii și indolenții văd vijeliile unei apropiate desolațiuni și se tem că religia și-a pierdut rolul cumpănitor în viață?

Ce va fi în viitor?

O răsunare trebuie să vie. Ea însă nu se va pogorâ din cer, ca oare când îngurul tulburător de apă vindecătoare. Ci ea se va înălța de pe pământ, dintre oameni pe două căi:

1. Renașterea activității apostolice personale, — și

2. Renașterea funcțiunii educative a bisericii.

Așadar din parohii prin înflința și zelul preoților și prin cooperarea tuturor.

Se razimă aceasta pe responsabilitate personală, după cuvântul apostolului Pavel: „Deci dar nu mai sunteți străini și locuitori vremelnic, ci sunteți împreună cetățeni ai sfinților și ai casei lui Dumnezeu, clădiți fiind voi în sus pe temelie pusă de apostoli și profeți, fiind piatra unghiulară a ei Isus Cristos”. Efeseni II. 19—20.

Două fortărețe are religia: în familie și în biserică.

Iar acesteia îi zice Cristos: „Iubești-mă? — Dacă mă iubești: Paște mieluseii mei!” Mieluseii sunt nădejdea turmei. Și biserica viitoare sunt copiii de azi. Iar copiii sunt în familie, și familia e primăvara neamului.

Dacă primăvara este steapă, va flămânzi neamul.

Să respingi și să neglijă copiii în biserică?

Dacă ei vin la biserică, înseamnă că acasă se practică rugăciunea. Dacă nu e adevăr în casă, nu e sinceritate în societate; lipsește onestitatea în casă, nu există nici în afaceri și în traiul comun; și patriotismul începe din casă. Dacă nu e curăcioie în casă, nici în biserică nu se înaltește.

Pricina absenței dela biserică e, că copiii nu li s'a dat creșterea religioasă corespunzătoare. Biserica română, care între toate bisericile se poate lăuda cu contingentul cel mai mare al cerșetărilor la slujbele divine, nicăieri n'a lăsat din mână creșterea tinerimii, ei a încredințat-o preoților, călugărilor și călugăritelor chiar și acolo unde statul cu cele mai bune intențiuni a sătat să ngreze biserica de chelăciunile ecarne ale susținerii școlarelor.

Sf. Francisc Xavier zice: Dați-mi copiii până la vârsta de 7 ani în grija mea, și de aici încolo pot să-i ia în grija oricine! Și mergea Xavier pe străzile orașului Goa și, luând un clopoțel și îndemna pe părinți să-i pe tutori să-l trimită pe acestuia și pe sclavi la școală. Și urmele lui până azi sunt neșterse în India. Să ne amintim ce au făcut Iesuiții cu instruirea tinerimii.

Înzădă se sbuciumă biserica împotriva viiilor crescute ca lux, desfrâu, neompătare.

Filiul el curvar din evanghelie e complicele părinților, al fraților, al preoților și al bisericii, care a neglijat creșterea religioasă.

Plăgile de imoralitate, cari năvălesc ca pedepsele din Egipt peste familii și creștini, trebuie să le opunem o școală religioasă pe seama copiilor și a familiei creștine, pe matrica reforma morală să vie din educație morală, din formarea caracterului, din îndreptarea și întărirea înclinațiilor morale.

La noi ca peste tot în biserica ortodoxă educația religioasă a poporului este o țarină părăginită. Propaganda calvină ca și cea latină nu găsi teren de exploatare printre noi, fiindcă ar fi cunoscut poporul credința ortodoxă, încât dela ea să nu-l fie putut eliniți, ci pentru că-i lipseau cunoștințele sigure în a se. Pentru popor legea se reducea la post și sărbători. Încercările proselitiste contribuiau la traducerea în românește a cântărilor rituale. Primul catehism fusese tipărit din îndemnul lui Răkoczy. Instrucția veche se concentra în catehism, și când se termina pregătirea ucenicilor pentru trebuințele bisericii.

Catehismele și instrucția religioasă au fost înaintea de Istorie și de Gramatică, cari caracterizează cele trei stadii ale școlii populare vechi până la introducerea școlii nouă pedagogice. Anumite rugăciuni Credeul, Porunciile biblice și bisericesti, Fericiirile, Darurile și Rodurile Duhului Sfânt și Tainele erau obiectul unui examen, pentru cei ce doresc să se căsătorească, care s'a observat până sub oblăduirea Metropolitului Șaguna, care observând că stăta prea puțin dela un creștin de azi făcuse încercare a întința Școala adulților, încredințată preoților. Fostul profesor al seminarului Andreian, pâr. Sim. Popescu, la îndemnul lui Șaguna se ocupă cum să se facă metodic instrucția religioasă, dar școala de adulți intenționată nici până azi nu o avem. Ba putem afirma, că studiul religiei e în coada obiectelor de învățământ în școală.

De aceea scade importanța tainei Mărturisirii, din lipsa cunoștințelor celor mai elementare de credință și de morală creștină.

Școala de adulți, condusă de preot, ar da alt aspect vieții religioase între creștini.

Să deschidem poporului biblia și istoria bisericească universală și națională, dogmatica și morale, care sunt menite a trezi mult dorita primăvară sufletească a neamului.

Cei ce s'au rupt de biserica latină în evul mediu n'au putut uita marea importanță a confirmării tinerimii. Numai în biserica noastră s'au consacrat împrejurările vietei și anormale istorice, când lipsea siguranța călătoriei din reședință a episcopilor și posibilitatea de mulțumiri acestora la număr corăspunzător, de a se putea ocupa de toate problemele vieții spirituale ale credincioșilor, între cari ar fi supravegherea școlilor religioase și luarea examenului de pietate, sau al confirmării tinerimii. Căci uzul de azi al miruirii prin preot nu corăspunde menirii educative adevărate a acestei taine.

Mirul credinței de lege îl pot da preoții poporului numai: învățând, evanghelizând. Și mă ouget involuntar la acei celebri preoți modești englezi, cari în prima jumătate a veacului al 18-lea după o vreme de revoluții și sbuciumări interne politice și de anarhie religioasă înălțară steagul alb al trailui conform prescrierilor sntice ale bisericeii. Deteră nouă splendoare slujbei bisericesti, întințată societăți, de cumpătare filantropice și pentru cultivarea cunoștințelor biblice, prin cari se regeneră biserica și clerul, încât la 1833 se poate spune cu drept cuvânt: Biserica noastră e atât de tare, încât nu-i putere omenească pe lume să o vulnereze, ceea ce se poate repeta și azi.

Se înțelege, că spre scopul acesta pe sama preoțimii noastre trebuie să se fixeze alte cadre legale, decât cele de administrație bisericească de azi.

Conferențele preoțești, chemate la viață în timpul din urmă, să fie largite. Să se desemneze unei atari organizații a celorlalte probleme indicate și altele de trebuință și să fie instanța nemijlocită către Sinodul arhieresc, cu care împreună să elaboreze problemele vieții religioase ale poporului nostru.

Miscându-ne astfel răsplătim munca înaintașilor și ne putem mângâia că împlinindu-ne datorința cu conștiință punem cea mai puternică stavilă primejdiilor amenințătoare. Cu altă ocazie vom cunoaște principiile și materialul școlii religioase englice, întru cât ni-ar putea fi nouă de pildă și orientare.

Tr. Scorobet.

NOUTĂȚI.

Școala centrală din Sibiu. Eri, Joi, s'au început prelegerile în noua și frumoasă școală centrală din Sibiu, la care funcționează deocamdată numai două puteri didactice: doamna Victoria Popoviciu și dl. Nicolae Jordan. Sfințirea solemnă a noului edificiu școlar se face Duminecă la orele 11. Părinții elevilor și binevoitorii școlii române sunt invitați să participe la acest act sărbătoresc.

Maiestatea Sa Monarhul nostru a părăsit băile dela Ischl Mercuri după amiezii la o oră și jumătate, iar seara la 6 ore 40 de minute a sosit în Viena.

Informațiuni exacte și informațiuni neexacte. Confrății dela ziarul săsescobian, într'un număr mai nou, au dat publicului german câteva știri adevărate despre adunarea generală a Societății noastre teatrale, care s'a ținut anul acesta în Reghinul săsesc. Numiții confrăți și-au luat adeasă osteneala de a reproduce știri despre societatea aceasta din isvorul cel mai competent, anume: din discursul presidentului Dr. Ioan Mih. — În schimb, ziarul unguresc din Sibiu în ultimul său număr publică despre lucrurile românești dela Reghin, întocmai ca ziarele budapestane, știri cu desăvârșire neexacte, vorbind despre o Astră, ce nu există, despre clădirea unui teatru non în Sibiu (pentru a speria pe Sași) și alte năsdărării, isvorâte din anumite gânduri nemărturisite... Inșă: Bange machen gilt nicht.

†. Aron Muntean, membru în direcțiunea instit. de cred. și econ. societ. pe acții, „Orientul“ din H.-Dobra, a decedat în 4 Sept. n. 1910. Fie-i memoria binecuvântată!

Regele Nicolae I. al Muntenegrului. Duminecă a avut loc la palatul guvernului din Cetinie remiterea bastonului de mareșal al armatei rusești către regele Nicolae. Au fost de față membrii dela curte, corpul diplomatic, ministrii, ofițerii marinari ruși și alți frunzeși. Marele duce rusec Nicolae Nicolaevici a dat regelui bastonul de aur, împodobit cu pietri prețioase și a rostit un discurs. Noul rege a mulțumit zicând, că această distincțiune se adresează nu numai lui, ci și vitejilor muntenegrini, și a sfârșit cu vorbele: Să trăiască Rusia ortodoxă cu armata și marina sa vitează! Muzica a intonat un imn. În urmă s'a făcut șezarea petrii fundamentale a catedralei, care se construiește în Cetinie cu cheltuiala țarului generos.

Adaus. Dnul Dr. I. Borcia, prof., a dăruit 20 cor. la fondul elevelor școlii civile de fete a „Asociațiunii“ în loc de anuțul logodnei sale cu dsoara Elena Săndru, profesoară la școala Asociațiunii. Sincere felicitări și mulțumiri. Direcțiunea.

Fidanțare. Dnul Vasile Stoica din Avrig s'a fidanțat cu dsoara Viorica Ciocan din Rășinari.

Linia ferată Sibiu—Agnita. Aflăm că linia ferată Sibiu—Agnita, fiind aproape terminată, se va da circulațiunii pe la sfârșitul lui Septemvrie a. e.

Pagubele pricinuite de inundațiile din zilele acestea sunt iarăși considerabile. S'au prăbușit o mulțime de case pe sate, s'au stricat drumurile ș. a. Căile noastre ferate au o daună de peste un milion și jumătate coroane.

Desmintire. Unele ziare au adus știri, că inginerul Aurel Vlaicu nu s'ar bucura de ajutorul meritat la construirea aparatului său de sburat. Contra celor afirmate se scrie acum din București, că ministerele de război, interne și lucrări publice, au dat tot sprijinul lor moral și material inginerului Vlaicu. Aparatul s'a construit în întregime în arsenal, și ministerul de război a procurat toate sumele de construcție ale aparatului și de întreținere ale inginerului Vlaicu.

Teatrul orașului. Astăzi Vineri se dă Fata pădurarului, operetă în 3 acte; Sâmbătă Manevrea de toamnă, mare operetă.

Ministru pe un submarin. Din Veneția se scrie, că ministrul-president italian Luzzatti a vizitat zilele acestea corăbiile submarine, și cu ocazia aceasta și-a exprimat dorința de a călători sub apă pe una dintre corăbiile acestea. Admiratulul Viotti imediat i-a pus la dispoziție un submarin, și Luzzatti a călătorit un sfert de ceas sub apa mării.

Chinematofon. Se vestește, că Edison a arătat unui cerc restrâns de amici noua sa invențiune chinematofonul. Aparatul acesta intrunește în sine fonograful și chinematograful; cu alte vorbe, ne înfățișează atât sunurile cât și icoana lucrurilor. Edison arată cu ajutorul chinematofonului următoarea scenă: Apare fața noastră un domn, care cântă și vorbește, se infurie, izbește cu pumnul în masă, aruncă la pământ pahare și farfurii, și în sfârșit sparge o mare oglindă. Toate sunt reproduse în modul cel mai natural, așa încât omul rămâne cu adevărat uimit. Se spune, că în câteva luni chinematofonele vor fi puse în vânzare.

Sfințirea de școală. Comitetul parohial rom. gr. or. din Sighetul lui Ștefan a sfințit școala din nou edificată care se va îndeplini Duminecă, în 11 Septemvrie st. n. 1910 la 3 ore p. m. După sfințire va urma producțiunea declamatorie-teatrală, aranjată de tinerimea din Sighet. Începutul producțiunii la 7 ore seara. Venitul net e destinat în folosul școlii.

Boicotare în Budapesta. Partidul social democrat din capitală a provocat prin afișe pe toți locuitorii Budapestei să organizeze o boicotare a cărnii. În urma scumpetei ne mai pomenite a început să scadă consumarea de carne în mod simțitor.

Creerii celui mai vechiu om cunoscut. Eduard Perrier a adus la academiă de științe din Paris un tipar al căpăținei omului fosil dela Chapelle-aux-Saint, despre care z'areau au făcut multă vorbă. Din acest tipar se vede cum erau creerii omului preistoric. Privitor la volumul întrece tidvele cel mai mari dela mămuțele de astăzi. Intinderea loburilor frontale și dela ceafă samănă cu ale mamuțelor, dar sunt mai mici decât la oameni sălbatici din zilele noastre.

La fondul Dr. D. P. Barciuanu pentru ajutorarea socalilor (calfelor) fără de lucru al „Reuniunii meseriașilor sibiieni“, au mai dăruit: Teodor Oros, sodal lăcătaș de mașini, Solomon Budoiu, sod. pan tofar, Ioan Cosma, notar (Ludoșul-mare), T. Liviu Albini, proprietar (Cut), Ștefan Armenky, metalurg (Lugoj), Liviu Brote, restaurator, Timoteia Popovici, prof. sem., Victoria Popovici năș Joandrea, învățătoare, câte 20 bani și Viotor Tordășianu, prezident 10 bani.

Urățenia preferată. Mai mulți proprietari americani de florării, restaurante și cefenele au suferit pagube mari, din cauză că fetele vânzătoare, deoă erau frumoase, se măritau foarte curând și își părăseau stabilimentele unde erau angajate. Firmele acestea s'au hotărât acum să caute ca vânzătoare de aici încolo numai fete urâte. Se va vedea, dacă se vor mărita și acestea.

Congres de pescărie. La sfârșitul lui Septemvrie se va ținea în Bordeaux al doilea congres de pescărie. Se vor discuta chestiuni referitoare la comerțul de pești. Lucrările congresului se impart între mai multe secțiuni. O secțiune se va ocupa cu conservarea peștelui, cu instalarea aparatelor frigorifere și cu transportul peștelui pe apă și pe uscat. Se va vorbi despre cultura stridiilor, a rașilor și a bureților. La acest congres se va întocmi o sală de instrumente pentru pescuit și un muzeu pentru școlari.

Economisirea la japonezi. Prima casă de păstrare a lăpnelor s'a înființat în 1875. Japonezii însă abia mai târziu s'au putut hotărâ să și depună economiile la bancă. Dela 1904 au început a se înmulți tot mai tare depunerile de bani la institutele lor financiare. În anul acela suma depunerilor era 66 de milioane coroane. La începutul anului 1910 depunerile au atins cifra de 225 de milioane. Guvernul japonez face totul pentru a răspândi între locuitori spiritul de economisire; a simplificat purtarea socotelilor și a întemeiat numeroase bănci nouă. Copiii sunt deprinși din școală să cruțe banul și să nu fie risipitori.

Aeroplanul în armată. Ministrul francez de război a comandat treizeci de aeroplan, și acume 20 de biplane și 10 monoplane. Mașinile acestea trebuie să fie terminate în anul curent. Biplanele au să fie construite așa, ca să poată purta doi călători, afară de conducător. În urma acestei comande armata franceză va avea la sfârșitul anului 60 de aeroplan.

Declarație.

Dela domnul Dr. Iuliu Maniu primim scrisoarea următoare:

Onorată redacțiune! Domnul Eugen Brote în articolul său intitulat „O rază de lumină“ apărut în nrul 87 al „Telegrafului Român“ năzuindu-se a justifica afirmațiunea din un articol precedent al dsale, în sensul căruia noi am fi declarat contele Khuen, că „nici noi nu ținem la autonomia Transilvaniei“, face destăinuirea menită a produce oareșicare senzație, că această informațiune a primit-o dela prim-ministrul dl conte Khuen, întocmai precum a reprodus o în articolul său.

Exclusiv din corectitudine personală țin a declara, că și în fața acestei afirmațiuni a dlui E. Brote susțin întru toate declarațiunea mea anterioară, la care n'am absolut nimic de adăus.

La întrebarea puțin întârziată a dlui E. Brote, că ce am căutat și ce am discutat noi cu dnul Khuen, constat, că deputații cari au avut însăroinarea și prin urmare au avut dreptul și datorința de a se pune în atingere cu dnul prim-ministru, au raportat clubului deputaților naționaliști și comitetului național despre rezultatul misiunii lor și despre întreg conținutul convorbirilor avute. Astfel demersurile întreprinse de deputații români au primit deplină aprobare și justificare dela singurul for competent.

Cu mai mult drept am putea noi să ne punem întrebarea, că oare ce rost a avut întrebarea dlui E. Brote cu prim-ministrul Ungariei? Și poate nu mă înșel dacă cred, că opinia publică românească va fi mai puțin nedumerită asupra întrevederii, ce au avut emisiți clubului naționalist cu dl prim-ministru, decât asupra celei ce a avut dl E. Brote cu dl conte Khuen.

Comitetul național, care singur e în stăpânirea datelor privitoare la convorbirile noastre avute cu dl conte Khuen, va face uz de ele, când va găsi de oportun, și eu nu pot decât să regret, că nu sunt în situația de a putea satisface curiositatea dlui E. Brote, și nu mai puțin regret, că din motivele espuse în declarația mea anterioară, nu pot absta dela rezerva impusă mie de împrejurările bine cunoscute, cari azi încă mă împiedecă să discut în merit chestiunea, care ne preocupă.

Alusiunile ușor de înțeles, lipsite de ori ce temein, cu cari dl Eugen Brote a ținut să împodobească ultimele sale manifestări ziaristice dovedesc, dacă nu o evidentă răutate, atunci cel puțin o completă necunoștință a stărilor politice și a condițiilor, pe lângă cari suntem constrânși a duce azi lupta politică a neamului românesc, care la tot casul se prezintă altfel în mijlocul ei, decât privindu-o din afară.

Blaj, la 7 Septemvrie 1910.

Cu deosebită stimă:

Iuliu Maniu.

Din public.†)

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale din 15/28 August a tinerimii din Mateiaș cercetată și de mulți străini, în scopul fondului pentru zidirea bisericii din Mateiaș, au încors 119 cor. 74 fl. din care sums s'au plătit speșele cu 50 cor. 68 fl., mai rămânând venit curat 69 cor. 6 fl. În această sumă se cuprind suprasolviri dela domni: Zaharie Tătar, notar cercual 7 cor. Ioan Căki, învățător 4 cor. Ioan Bercean, Ioan Brotea, câte 3 cor. Ioan Buzea, cassar, George Fuciu, contabil de bancă, câte 2 cor. dsoara Elrosina Iaroc, Ioan Leocă, preot, Avram Crețu, câte 1 cor.

Acestor binefăcători se aduce din partea com. parohial și pe această cale mulțumită, rugând noi pe Dzeu să primească jertfa dănilor întru miros cu bună mireasmă.

Pentru comitet:

Ioan Brotea
preot local.

†) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 221/910.

(334) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr.-ort. română din opidul Hunedoara, protopresbiteratul Hunedoara, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1100 cor. salar fundamental, solvabil anticipativ în rate lunare din cassa bisericeii, cuartir în localul școlii, 50 cor. relut de lemne și 20 cor. relut de grădină.

Dela învățătorul, care va fi ales la acest post, se cere ca să propună și religioasă în școală, să fie cântăreț bun, obligat fiind să conducă corul, să ocupe și locul de cantor, și ca atare când nu e ocupat cu școala sau cu corul, în Dumineci și sărbători, e dator a conduce regulat și cântările din strună, fără altă remunerațiune, având a cânta cu elevii și răspunsurile la liturgie.

Concurenții la acest post au a-și aștepta cererile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul de sus indicat, îndatorăți fiind a să prezenta înaintea de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a se face cunoscuți poporului și a-și arăta dexteritatea în cântări.

Hunedoara, la 19 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al Hunedoarei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 108/910 par.

(341) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al doilea de învățător în parohia Laslăul român (Oláh-szentlászló), protopresbiteratul Târnava, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salar 1000 cor. din cari 900 cor. și cu incuentalile din ajutor de stat.

Cuartir și grădină în natură.

Învățătorul ales va avea să conducă în Dumineci și sărbători copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie, a cultiva grădina de pomăriț și a instrui în școala de repetiție, acomodându-se dispozițiilor comitetului parohial.

Concurenții au să-și aștearnă cererile conform normelor în vigoare în termenul sus indicat, oficiului protopresbiteral subsemnat u. p. Küküllővár, și a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Laslăul-român, 1 Septembrie n. 1910.

Benjamin Florea **Nicolae Aron**
notar. par., prez. com.

Nr. 682/1910.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 567/1910.

(342) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din Blăfaleu inferior, în tractul Bistriței se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: salar fundamental, deoamdată, 600 cor. din repartitie dela popor, iar după exoperarea ajutorului dela stat 1000 cor.; adause cincenale după, dar numai după anii serviți la această școală; cortel, grădină și lemne de foc.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și până atunci li-se dă voie a se prezenta în parohie spre a face cunoștință poporului și a cânta în biserică. Cel ales va fi îndatorat a conduce elevii la sfânta biserică în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei la sfânta liturgie.

Bistrița, 20 August 1910.

Oficiul protopresb. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregorin Pletosu
protopresbiter.

Nr. 404/910.

(339) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din Idicelsat (protopresbiteratul Reghin) se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salar 1000 cor. și anume: 600 cor. din repartitie pe popor și 400 cor. ajutor dela stat, cuartir în edificiul școlii și 20 cor. relut de grădină, precum și lemne de foc pe picior.

Cei ce doresc a reflecta la acest post să-și înainteze cererile însoțite de toate documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Alesul învățător va avea să instruiască pruncii și în cântările bisericești și să cânte cu ei în cor la sf. liturgie în toate Duminecile și sărbătorile de peste an, de aceea cei vârsați în muzică vor fi preferiți.

Concurenții se îndatorează a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și pentru de a se face cunoscut poporului.

Idicel, 13/26 Aug. 1910.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Silaghi
paroh gr. or.

Vidi: **Galaction Șagau**
protopresbiter.

Nr. 408/1910.

(340) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Acmaria (ol. II-a) se scrie nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt cele însemnate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul susindicat, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunilor reglementare, sunt îndatorăți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica, respective celebra.

Alba-Iulia, 17 August 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 416/1910.

(344) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională de nou înființată în opidul Ighiu se scrie concurs nou, cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul 1000 coroane, plătit în rate lunare anticipative din lada bisericii, cuartir constător din 3 odăi și culină în edificiul școlii, lemnele de foc necesare și grădină.

Cei ce doresc a ocupa acest post să-și înainteze cererile însoțite de toate documentele recerute subsemnatului oficiu în termenul susindicat, notându-se că vor fi preferiți candidații cu calificatiune superioară și cei buni cântăreți, în deosebi pentru că alesul învățător va avea să îndeplinească toate funcțiunile de cantor în și afară de biserică, pentru care serviciu i se va da în folosință un jug de pământ arător; iară pentru formarea de cor, ceea ce încă se pretinde dela cel ales, i se va vota o deosebită remunerațiune din partea comitetului parohial.

Cincoenulele încă se vor presta, la timpul său, tot din partea bisericii, dar numai după anii serviți la această școală.

Concurenții se îndatorează a se prezenta, până la ziua alegerii, la biserică pentru a-și arăta destoinicia în cântări și a se face cunoscuți poporului.

Alba-Iulia, 24 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Folosiți st. Dnă

CREMA-MARGIT

a lui Földes

pentru a transforma fața Dtră în curat,
viii și atrăgător.

Crema Margit a lui Földes mijlocul perfect de frumusețe al celor mai renumite dame e răspândit în întreaga lume.

Efectul admirabil constă în fericita compoziție a acestui mijloc, care imediat curăță pielea și efectul se observă peste câteva ore.

Fiindcă Crema Margit a lui Földes se imitează și falsifică în multe părți, să se accepte numai în cutii provăzute cu marca de apărare originală, căci fabricantul garantează numai pentru mijloacele sale.

Crema Margit a lui Földes e un mijloc cu totul nestrăicios, neunsuroasă și chimic-curată.

Această delatură repede și sigur necurățenii de piele, pete de soare, bufe, pete de floc, sgrăbunțe ș. a. Nu numai pentru pielea feței, ci și pentru cultivarea și înfrumusețarea gâtului, umerilor și mâinilor are efect.

Tigaie mare 2 cor., tigaie mică 1 cor. în toate farmaciile și drogeriile. (108) 7-7

Trimitere cu porto la fabricantul

Clemens de Földes, farmacist, Arad.

Se găsește în Sibiu la farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer șf., Parfumeria Meltzer, I. C. Molnár, Carol Morseher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Pissel și Schmidt. În Agnita: Wilhelm Fröhlich. În Sighisoara: A. W. Lingner. În Mediaș: Iosif Obert.

Domnișoare

primesc instrucțiune bună în croit
și făcutul hainelor, la

Toni Ehrlich

(338) 2-3

Neustift Nr. 9.

Dela Librăria arhidiecezană se
poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Vatra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarád** garantat natural
curate, în sticle.

Vin de masă per litru	K	—70
Schiller	"	—60
Risling	"	—80
Bacator	"	1—
Vin roșu	"	1—
Muscatell	"	1—
Tokaj de Somorodin per 1/2 litru	"	140

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

**Lemne de fag pentru foc, prima
tăiate și netăiate.**

Leopold Neumann,

Strada Cisnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

(127) 12-26

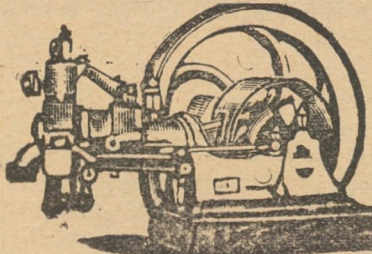
Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a
Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTORE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(243) 8-12

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote**ANTONIU NOVOTNY**

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 51-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în par tea superioară — ca violina — cu găuri ca figură S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

